

ליל שבת קודש פרשת צו שבת הגדול ה'תשנ"ט

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד, על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל"ד, המדבר איך למצוא הנקודה השייך אל לבו בעת הזאת, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על תמצית דברי רביז"ל בתורה זו), כתיב (תהלים ס"ט): "חרפה שברה לבי", היינו חרפות ובזיונות שוברין לבו של אדם, והתיקון הוא, על ידי שמקשר את לבו להנקודה השייך ללבו בעת הזאת, ועל-ידי-זה נתבטל החרפה השורה על לבו, וכשהלב, היינו בחינת ואו, בחינת לוחות, הוא משוקע באהבות רעות, היינו חרפות ובזיונות, הנקרא ערלת לב (דברים י'), אזי הוא בבחינת שבירי לוחות, וחרפה הוא בחינת ערלה, כמו שכתוב (בראשית ל"ד): "לא נוכל לתת את אחותנו לאיש אשר לו ערלה כי חרפה הוא לנו" וכו', וצריך כל אחד לדבר בינו לבין קונו, כדי שיאיר בחינת נקודה, בחינת: "פי ידבר חכמות", להוא"ו, שהוא בחינת: "והגות לבי תבונות", ועל-ידי-זה נתבטל ערלת לבו, היינו חרפות, היינו אהבות רעות: וגם צריך כל אדם לדבר עם חברו ביראת שמים, כדי לקבל התעוררות בלבו מהנקודה שיש בחברו יותר ממנו, כמו שכתוב: "ומקבלין דין מן דין", כי בזה הבחינה שיש בחברו יותר ממנו, זאת הבחינה הוא בחינת נקודה, ושם בהנקודה הזאת, שורה האהבה הנקרא כהן, והנקודה הזאת, הוא בחינת צדיק לגבי חברו, והנקודה הזאת, מאיר ללב חברו, הנקרא ואו, וכל הנקודות הללו, היינו הנקודה הנקרא פי ידבר חכמות, וגם הנקודה שיש בכל אחד מה שאין בחברו, הם ענפים להצדיק, שהוא נקודה כלליות של כל ישראל, לקבל מתחלה מהצדיק, ואחר-כך יקבלו דין מן דין, וכל אחד יקבל מניה וביה, ועל-ידי שלשה בחינות אלו, נתבטל החרפות, היינו ערלת לב, היינו אהבות רעות וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה הלב של האדם הוא מקום משכן אלקות שבתוך האדם, היינו המקום שזוכה להרגיש אלקותו יתברך החופף עליו תמיד, אבל יש חרפות ובזיונות ששוברין את לבו של אדם, שלא יזכה להרגיש את האלקות שיש שם, בבחינת (תהלים ס"ט) חרפה שברה לבי, היינו החרפות והבזיונות ששוברין לבו של אדם, וחרפות אלו הם בחינת ערלת לב, היינו ממשות לב, שעליו נאמר (דברים י')

ומלתם את ערלת לבבכם וגו', ותרגמו ותעדון ית טפשות לבכון, כי ערלה וחרפה זאת נמשכת מפגם הברית רחמנא ליצלן, שהוא עיקר החרפה והביזיון, בבחינת (בראשית ל"ד) ולא נוכל לתת את אחותינו לאיש אשר לו ערלה כי חרפה היא לנו, כי פגם זאת מטפש ומטמטם הלב מאד, עד שאי אפשר להרגיש אלקותו יתברך השורה עמו, ולכן צריכין למול את ערלת לבו, בדיוק כמו שמל את ערלת בשרו, ועל ידי זה יזכה להרגיש אור האין סוף ברוך הוא המאיר בלבו תמיד.

והנה מגלה לנו רביז"ל בתורה זו, שעיקר עצה היעוצה לבטל החרפות השוכרין את לבו, היינו למול את ערלת לבבו, הוא על ידי שמקשר עצמו אל הנקודה השייך אל לבו בעת הזאת, כי בוודאי בתוך לבו של כל אחד מאיר נקודת אלקות בכל עת ובכל רגע, רק עיקר הצרה שנותן מקום ליכנס ללבו דמיונות ובלבולים שאינם שייכים אל לבו בעת הזאת כלל, שהם כלליות המחשבות זרות והרהורים רעים שמבלבלים את מוחו ולבו מאד, והם מסתירים את אור אלקותו יתברך הרוצה להאיר שם, ולכן תיכף ומיד שאדם מקשר עצמו אל הנקודה השייך אל לבו בעת הזאת, היינו שמחפש את נקודת אלקות ששייך אליו בעת הזאת, כגון ללמוד איזה לימוד בתורה הקדושה, או להתפלל איזה תפילה אליו יתברך, או לקיים איזה מצוה, על ידי זה שובר את החרפה השורה על לבו, ומל את ערלת לבבו, וזוכה להרגיש אור האין סוף ברוך הוא המאיר בכל הארץ, וכל מה שאדם מרבה לקשר אל לבו הנקודה השייך אליו בעת הזאת, כך זוכה להרגיש אורו יתברך האין סוף, עד שבמשך הזמן יזכה להרגיש אלקותו יתברך בלבו בקביעות עצום, ולא יסיח דעתו ממנו יתברך כלל.

והנה מסביר לנו רביז"ל בהמשך תורה זו, שהנקודה זאת של אלקות שבלבו של אדם, כלול משלש נקודות ביחד, ואי אפשר להגיע אליה, רק על ידי שמקשר את שלשתן יחד, והם נקודת הרב, ונקודת החבר, ונקודת עצמו, כי מקודם צריכין לקרב עצמו אל הרב והצדיק שבדור שילמד אותו דרך החיים, איך להתחזק בעבודת השם יתברך, ואיך להחזיק מעמד בכל מה שעובר עליו בחיים, כי הצדיק מגלה לו עצות טובות והנהגות ישרות איך לעבוד את הקדוש ברוך הוא בתורה ובתפילה ובמצוות ומעשים טובים, וגם מגלה לו דרכים נפלאים איך לקשר כל חייו הגשמיים אל עבודת השם יתברך, ובלי התקרבות אל הרב והצדיק שבדור, האדם הולך ותועה במדבר שמים, ואינו יודע לתת עצה לנפשו בשום דבר, ורק על ידי התקרבותו אל הצדיק, מתחלת הנקודה של אלקות להאיר בלבו, ולגלות לו אמתת מציאותו יתברך השורה עמו בכל עת.

אבל נקודת הרב כשהיא לעצמה, לפעמים קשה לקבל אותה, כי לא כל דבר ששומעים מפי הרב מבינים על בוריה, ולכן צריכין נקודת החבר, שיהיה לו חבר טוב, לחזור עמו דברי הרב, ולהסביר אחד לשני את דברי הרב, עד שיזכו להבינם על בוריים, ואז כל אחד מקבל את נקודת חברו, בבחינת מקבלין דין מן דין, ואז זוכין אחר כך לקבל נקודת הרב.

והנה אחר שקיבל בשלימות נקודת הרב ונקודת החבר, אזי העיקר לעבוד על נקודת עצמו, היינו לדבר הרבה בינו לבין קונו, ולבקש ממנו יתברך, שיזכה למצוא את הנקודה השייך אל לבו תמיד, ולהיות איש כשר באמת, נמצא שנקודה זאת השייך אל לבו, כלולה מכל השלש נקודות ביחד, ואי אפשר להגיע אליה באמת, כי אם על ידי שמקבל מקודם מן הרב, ואחר כך מחברו, ואחר כך מגיע אל נקודת עצמו, ולכן נקודה זאת נקראת נקודת מלאפום, שהוא בחינת מלא פום, היינו שפיו מלא עם אלקותו יתברך, כי כל מה שאדם מרבה לשמוע דיבורי הצדיק, וגם דיבורי חברו בעבודת השם יתברך, ואחר כך מוציא הרצונות והכיסופין שלו מפיו, כן נעשה פיו מלא עם אלקותו יתברך, והדיבורים האלו מאירים ללב, ומבטלין את החרפה השורה עליו, כי בדיבורי פי האדם נתגלה מה שיש לו בלב, בבחינת (משלי ב) מפיו דעת ותבונה, ולכן מי שמדבר נבול-פה, בידוע שלבו חושב מחשבות און (ספר המדות אות ניבול פה סי' א'), כי בדיבורי פיו נתגלה פנימיות מחשבתו, ולהיפוך, מי שמדבר דיבורי אמונה, סימן שלבו מלא עם אלקותו יתברך, ולכן אשרי מי שמוסר נפשו על שלש נקודות אלו, לקבל נקודת הרב ונקודת חברו, ואחר כך נקודת עצמו, כי אז יזכה למצוא את אורו יתברך המאיר בתוך לבו תמיד, ויזכה לדביקות אמיתי ונצחי בו יתברך, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה בפרשת השבוע מצינו את סדר קרבנות המילואים, שהקריבו משה אהרן ובניו בחינוך המשכן, וכתוב (ויקרא ה') וישחט ויקח משה מדמו ויתן על תנוך אזן אהרן הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית וגו', וטעם הנגינה על תיבת וישחט הוא שלשלת, ויש להבין מה מרמז לנו טעם שלשת כאן? ומהו הענין של הזאת דם על שלש מקומות אלו, תנוך אוזן, בהן יד, ובהן רגל? ויש לומר על פי דברי רביז"ל הנ"ל שטעם השלשלת מרמז על התכללות שלש נקודות הנ"ל, נקודת הרב נקודת החבר ונקודת עצמו, שכאן בחינוך המשכן, לימד משה רבינו את אהרן אחיו איך שוחטין את היצר הרע, ואיך מבטלין את חרפות הלב הבא על ידו, והוא

על ידי שלש נקודות הנ"ל, שצריכין למסור את נפשו להתקרב אל הצדיק, ולקבל נקודת חבירו, ולקבל נקודת עצמו, וזהו ענין נתינת דם על ג' מקומות הנ"ל, כי נתינת דם על תנוך אוזן ימין מרמז על נקודת הרב, שצריכין למסור דמו ונפשו להתקרב אל הצדיק ולשמוע דבריו באזנו, בבחינת (משלי כ"ב) שמע דברי חכמים, ובהן יד ימין מרמז על נקודת החבר, שהעיקר להתחבר לו ולתת לו יד בכל ענין, בבחינת (דברים ט"ו) פתח תפתח את ירך וגו', ובהן רגל ימין מרמז על נקודת עצמו, שירוצו רגליו בכל עת למצוא נקודתו, ולעשות רצונו יתברך, כמו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים קי"ט) חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך, ואיתא במדרש (ויקרא רבה ריש פרשת בחוקתי) בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות עיין שם, היינו שהיה זוכה למצוא את הנקודה השייך אל לבו בעת הזאת, ולכן דייקא כאן בחינוך המשכן כתיב תיבה זאת של "וישחט" עם טעם השלשלת, לרמז לנו שעיקר שחיטת היצר הרע הוא על ידי התכללות שלש נקודות אלו ביחד, שהם מרומזים בניתנת הדם על ג' מקומות הנ"ל, ולכן מובא בספר הקדוש "חסד לאברהם" ששלש דברים אלו, תנוך אוזן ימין, בהן יד ימין, בהן רגל ימין, היו הסימנים שמסר יעקב לרחל, שגילה לה שעל ידם יכולים לשחוט ולבטל את היצר הרע והתאוות, ועל ידי סימנים אלו שמסרה רחל ללאה, הקימו את שבטי יה שהם כלליות נשמות ישראל, ונהיינו לעם, כי על ידי כלליות שלש נקודות הנ"ל זוכים להגיע אל נקודת היהדות, שהוא הנקודה השייך אל לבו בעת הזאת, והבן.

וחזר מוהרא"ש נ"י וקושר את ענין הנ"ל לענינא דיומא, ענינא דשבת הגדול, בקשר עליון וחזק מאד, כי הנה בספרים הקדושים מובא טעמים הרבה על קריאת שבת זאת בשם "שבת הגדול", והעיקר על שם הנס הגדול שנארע לעם ישראל בלקיחת השה לקרבן פסח, כי השה היתה העבודה זרה של מצרים, וכשעם ישראל לקחו אותה בעשור לחודש, ואחר כך שחטו אותה בערב פסח בין הערבים, על ידי זה ביטלו את כל תוקף זוהמת מצרים ויצאו לחירות עולם, והנה במצרים היתה אז עיקר מקור טומאת זוהמת העולם, ומהם היו באים כל החרפות והבזיונות ששרו על הלב של נשמות ישראל שהיו בגלות בניניהם, ולכן על ידי לקיחת ושחיטת קרבן פסח, בטלו עם ישראל את החרפות השורים על לבם וזכו להתגלות אלקות, התגלות השכינה, ולכן מציינו שקישרו את עצמם אז אל השלש נקודות הנ"ל, נקודת הרב היה להם על ידי שקיבלו את דברי משה רבינו עליו השלום, נקודת החבר היה להם על ידי שנמנו ביחד כמה בני אדם וכמה משפחות על שה אחד, וכמו שכתוב (שמות י"ב) ויקחו להם שה לבית אבות שה לבית וגו' ולקח הוא

ושכינו הקרוב אל ביתו במכסת נפשות וגו', ואחר כך זכו לנקודת עצמם ולהתגלות הנם הגדול של יציאת מצרים, שכל אחד ראה גילוי אלקותו יתברך במדריגה עליונה מאד, ועל פי זה יש לומר שקריאת השם "שבת הגדול" הוא על שם הנם הגדול שנתאחדו נשמות ישראל ביחד, ונמנו ביחד על השה, לבטל טומאתן של מצרים, כי בכל פעם שנשמות ישראל מתאחדים ביחד זהו עיקר הגדולה והחשיבות שלהם, כי נקודת החבר עולה על הכל, וכשיש לאדם חבר טוב לדבר עמו בעבודת השם יתברך בוודאי יזכה לקבל נקודת הרב כראוי, וגם אחר כך לבוא לידי נקודת עצמו, שזהו מרומז בדברי המדרש פליאה מה ראה אדם הראשון לחטוא, מפני שראה שתים, אילו ראה שלש לא היה חוטא, ולכאורה יפלא, אבל על פי הנ"ל מובן מאד, כי לאדם הראשון היה רק נקודת הרב ונקודת עצמו, כי הקדוש ברוך הוא כביכול היה אצלו נקודת הרב, וכמו שאמר הקדוש ברוך הוא לנחש, דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין, אבל נקודת החבר לא היה לו, ולכן בא לידי חטא, אבל אלמלא היה לו נקודת החבר לא היה בא לידי חטא, כי החבר היה מחזק אותו לציית לדברי הקדוש ברוך הוא ולבא לידי נקודת עצמו, ולכן זה היה הנם "הגדול" של לקיחת הקרבן פסח, שנתאחדו נשמות ישראל ביחד ועשו את הקרבן כעם אחד, והשם יתברך יזכינו להמשיך עלינו קדושת הימים האלו ונזכה לראות את הנסים והנפלאות של יציאת מצרים בבחינת כימי צאתנו מארץ מצרים אראנו נפלאות במהרה בימינו אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת צו שבת הגדול ה'תשנ"ט

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מחכם ותם דף קע"ט עיין שם.

בתוך כך היו רעבים, ומצאו עדין אצלם שלשה-ארבעה גדולים [סוג מטבע] והלכו אל בית-התבשיל, (שקורין גאר-קעד), ושם מוצאים לאכול אפילו בעד

שלשה או ארבעה גדולים וצוו לתן להם מאכל, ונתנו להם בתוך שהיו אוכלים, היו מספרים ומתלוצצים מהשקר ומטעות של דבר הבעל-שם והבעל הגאר-קעך שמע דבריהם, וחרה לו מאד, כי הבעל-שם היה חשוב שם מאד ויאמר להם: אכלו לכם מה שיש לפניכם וצאו מכאן אחר-כך בא לשם בן הבעל-שם, והם עדין היו מתלוצצים מן הבעל-שם בפני בנו ונער בהם הבעל גאר-קעך על שהם מתלוצצים מן הבעל-שם בפני בנו, עד שהכה אותם הכה ופצוץ ודחפם מביתו וחרה להם מאד, ורצו לבקש משפט על המכה אותם ונתיישבו לילך אל הבעל הבית שלהם, שהניחו שם החבילות שלהם, להתייעץ עמו איך להשיג משפט על הנ"ל ובאו וספרו לו, שבעל הגאר-קעך הכה אותם מאד ושאל להם: למה? וספרו לו, שדברו על הבעל-שם השיב להם: בודאי אינו ישר להכות בני-אדם, אבל אתם לא עשיתם נכונה כלל, שדברתם על הבעל-שם, כי הבעל-שם חשוב כאן מאד, וראו, שאין בו ממש, וגם הוא בטעות, והלכו ממנו אל הפקיד (והפקיד היה עכו"ם) וספרו לו המעשה, שהכו אותם שאל: על מה? השיבו, שדברו על הבעל-שם, והכה אותם הפקיד הכה ופצוץ ודחפם מביתו.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממשיך לספר, בתוך כך היו רעבים, כי אחר כל החכמות והפילוסופיה של האדם, שמנסה להשתמש עם שכלו ודעתו להבין דרכי הקדוש ברוך הוא, הגוף עדיין תובע את שלו ונעשה וצריך לאכול, ומי שמשביע נפשו וקדושה, אזי תמיד יש לו כל צרכו, והקדוש ברוך הוא ממלא כל רצונו, בבחינת (תהלים ל"ד) דורשי ה' לא יחסרו כל טוב, ומה שנעשה רעב לפעמים הוא לתיקון נפשו, וכמו שפירש הבעל שם טוב הקדוש זי"ע את הפסוק (תהלים ק"ו) רעבים גן צמאים נפשם בהם תתעטף, מה שנעשים רעבים וצמאים זהו מחמת שנפשם מתעטפים בדבר באוכל ההוא וצריך לקבל ממנו איזה תיקון לנפשו, ולכן מסבב עמו השם יתברך ירגיש רעב וצמאון כדי שיוכה לתקן אתמה שצריך לתקן, אבל מי שנכנס לחכמות וחקירות עד שבא לידי כפירות רחמנא ליצלן אזי נשאר רעב וריק מכל, בבחינת (תהלים ל"ד) כפירים רשו ורעבו, ולכן אשרי מי שמשלך יתבו על השם יתברך תמיד ואזי לא יחסר לו שום דבר כלל.

ומצאו עדין אצלם שלשה-ארבעה גדולים [סוג מטבע] והלכו אל בית-התבשיל, (שקורין גאר-קעך), ושם מוצאים לאכול אפילו בעד שלשה או ארבעה גדולים וצוו לתן להם מאכל, ונתנו להם בתוך שהיו אוכלים, היו מספרים ומתלוצצים מהשקר ומטעות של דבר הבעל-שם כי על השולחן צריכין לדבר דברי תורה ועל

ידי זה כל השולחן שלו עולה למעלה בשמים וממליץ עליו זכות, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים שלשה שאכלו על שולחן אחד ואמרו עליו דברי תורה כאילו אכלו משולחנו של מקום, כי אז יכול לקבל האת הרצון המופלא (ליקוטי מוהר"ן חלק בק' סי' ז'), ולהמשיך על עצמו יראת שמים (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ע"ז), ויהיה נעשה ייחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה על ידו (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ב), אבל מי שאינו מדבר דברי תורה על השולחן ואדרבה מדבר דברים בטלים וליצנות ועושה צחוק מצדיקים אזי כאילו אכל מזבחי מתים, והשולחן עולה ומקטרג עליו למעלה חם ושלום.

והבעל הגאר-קעך שמע דבריהם, וחרה לו מאד, כי הבעל-שם היה חשוב שם מאד ויאמר להם: אכלו לכם מה שיש לפניכם וצאו מכאן אחר כי בוודאי אנשים פשוטים שהולכים לתומם בתמימות ופשיטות אינם יכולים לסבול מי שמדבר נגד יראים וכשרים ויזרוק אותם מעל פניו ולא יתחבר עמו כלל.

כך בא לשם בן הבעל-שם, והם עדין היו מתלוצצים מן הבעל-שם בפני בנו ונער בהם הבעל גאר-קעך על שהם מתלוצצים מן הבעל-שם בפני בנו, עד שהכה אותם הכה ופצוע ודחפם מביתו וחרה להם מאד, כי מי שמתלוצץ מצדיקים סוף כל סוף מקבל את שלו מתחת ידו ומכין אותו הכה ופצוע וסובל גיהנום בזה העולם, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים כל המתלוצץ נופל בגיהנום.

וחרה להם מאד, ורצו לבקש משפט על המכה אותם ונתיישבו לילך אל הבעל הבית שלהם, שהניחו שם החבילות שלהם, להתייעץ עמו איך להשיג משפט על הנ"ל ובאו וספרו לו, שבעל הגאר-קעך הכה אותם מאד ושאל להם: למה? כי לא מכים בחנם, ואם האדם קיבל מכה מן הסתם יש איזה סבה למה קיבל את המכה, וכן הוא דרך הצדיקים שאם מקבלין מכה והפסד מאיזה ענין תיכף ומיד הם מפשפשים במעשיהם על מה ולמה בא להם המכה וההפסד הזאת וחוזרים בתשובה על מה שפגמו ועל ידי זה תיכף ומיד נמחל להם הכל.

וספרו לו, שדברו על הבעל-שם השיב להם: בודאי אינו ישר להכות בני-אדם, אבל אתם לא עשיתם נכונה כלל, שדברתם על הבעל-שם, כי הבעל-שם חשוב כאן מאד, כי מצד אחד בוודאי אינו ישר להכות בני אדם, כי מדת ההכאה הוא מדת אכזריות ואסור להרים יד על שום בר ישראל, וכידוע שמאד הקפיד רביז"ל לא ליתן סטירה אפילו לילד, ופעם סיפר הרב מברסלב לרביז"ל שנתן

סטירה לאחד שהיה מגיע לו, והיה מצדיק את עצמו לפני רביז"ל, ואמר לו רביז"ל, "גם לא להיות בצדק?" בוודאי צדקת, אבל אף על פי כן לא נותנין סטירה, אבל יש שיחה אחרת מרביז"ל שאמר "פעם צריכין לתת סטירה" ואנ"ש היו תמיד טורחין מאד להבין מתי הוא ה"פעם" הוזה שצריכין לתת סטירה, כי בקל אדם יכול להורות לעצמו שמותר לו לתת סטירה, ולכן הענין צריך שיקול הדעת גדול מאד, אם באמת נכון לתת סטירה, אבל מי שמבזה את הצדיקים ומתלוצץ מהם, בוודאי אם אינו מפסיק על ידי תוכחה, מגיע לו סטירה, כי צריכין למחות על כבוד הצדיק, ואם לא הוא מחוייב בדבר, ולכן כאן בוודאי קיבל החכם מה שהיה מגיע לו.

וראו, שאין בו ממש, וגם הוא בטעות, והלכו ממנו אל הפקיד (והפקיד היה עכו"ם) וספרו לו המעשה, שהכו אותם שאל: על מה? השיבו, שדברו על הבעל-שם, והכה אותם הפקיד הכה ופצוץ ודחפם מביתו. כי גוי כשכבר מכה ונותן סטירות, מכה באכזריות גדולה כדרכו, ואפילו אצל גוי, השם של הצדיק האמת חשוב מאד, כי הוא מקדש שמו יתברך לפני כולם, ואפילו גוי שבשוק מכיר את גדולת הצדיקים והיראים האמיתיים, והשם יתברך יזכינו להיות מקורב אל צדיקים אמיתיים וליזהר בכבודם, עדי נזכה לחזור בתשובה שלמה לפניו יתברך על דם, ונזכה לכל טוב אמיתי ונצחי בזה ובבא לנצח, אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת צו שבת הגדול ה'תשנ"ט

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ע"ב המדבר ממעלת הענין לראות את עצמו עם הצדיק, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, דע, שלראות את עצמו עם הצדיק האמת הוא גם-כן דבר גדול מאד, בוודאי כשזוכין לשמע מפיו תורה, הוא מעלה יתרה, אבל גם כשאין שומעין תורה, הראיה לבד, שזוכין לראות את עצמו עם הצדיק, הוא גם-כן טוב מאד, כי על-ידי שרואין את עצמו עם הצדיק, על-ידי-זה מקבלין

גדולה, ועיקר הגדולה היא שפלות, כמו שמצינו אצל השם יתברך: 'כל מקום שאתה מוצא גדולתו של הקדוש-ברוך-הוא, שם אתה מוצא ענותנותו' (מגלה ל"א), כי עיקר הגדולה היא שפלות, ועיקר התחיה לעתיד, שיעמדו בתחיה, ויחיו חיים נצחיים, עיקר מה שיהיה נחיה ויקום בתחיה, הוא השפלות של כל אחד, כי השפלות של כל אחד ואחד יהיה נחיה לעתיד, ויקום בתחיה, בבחינת (ישעיה כ"ו): "הקיצו ורננו שכני עפר", ודרשו רבותינו, זכרונם לברכה (פסוק ה): 'מי שנעשה שכן לעפר בחייו', כי עיקר התקומה בתחיה יהיה רק להשפלות, שהשפלות של כל אחד ואחד יהיה נחיה ויקום בתחיה לעתיד, כי תענוג עולם הבא אי אפשר לנו להשיג עכשיו, וזה מחמת שאנו עכשיו בגבול, וכל דבר שיש לו גבול אי אפשר לו להשיג תענוג עולם הבא הרוחני, ועל-כן גם עונג שבת, שהוא מעין עולם הבא, אמרו רבותינו, זכרונם לברכה (שבת ק"ח): 'כל המענג את השבת, נותנין לו נחלה בלי מצרים', היינו בלי גבול, כי עונג שבת שהוא מעין עולם הבא, הוא בחינת בלתי גבול, ועל-כן עקר חיים נצחיים של לעתיד לבוא, בחינת תענוג עולם הבא, יהיה רק להשפלות של כל אחד, כי שפלות ועניויות הוא בחינת בלתי גבול, כי הוא בחינת אין ממש, ואין לו שום גבול, מחמת שהוא בתכלית העניויות, ועקר חיים נצחיים של עולם הבא הוא רק בבחינת בלתי גבול כנ"ל, ועל-כן שבת שהוא מעין עולם הבא, נאמר בו: "טועמיה-חיים זכו", כי מי שטועם טעם ענג שבת, זוכה לחיים, בחינת חיים נצחיים כנ"ל:

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה מעלת הענין לראות את עצמו עם צדיק אמיתי אין לתאר ואין לשער כלל, כי על ידי שרואה את עצמו עם הצדיק, נשפע על האדם את האור ואת השפלות של הצדיק, וזה עושה עליו רושם נפלא שגם בו יכניס מדת השפלות, וירגיש את שפלותו באמת, ולא מיבעיא כשזוכה לראות את עצמו עם הצדיק בפועל ממש, שזה מעלה ומדריגה עליונה מאד, אלא אפילו גם כשרואה את עצמו בתוך ספריו הקדושים, דהיינו שהוגה ומתמיד בספריו הקדושים, ומוצא את עצמו בהם, גם זה נחשב כאילו רואה את עצמו עם הצדיק, כי פניו שכלו וחכמתו בתוך הספר (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קצ"ב), ובתוך הכתב מונח פנימיות נפשו של הכותב (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קע"ג), בבחינת מה שאמרו חכמינו הקדושים (שבת ק"ה): אנכי ראשי תיבות אנא נפשי כתבית יהבית, שהקדוש ברוך נמצא בתוך התורה הקדושה, וכל מה שאדם מדביק עצמו בתורה הוא דבוק בו יתברך באמת, ולכן הצדיקים כשרצו לידע עתידות, היו מסתכלים בתוך התורה הקדושה, וכמובא מהבעל שם טוב הקדוש זי"ע, שהיה מתסכל בתוך התורה ובתך ספר הזוהר והיה יודע משם את כל הנעשה בעולם, שזהו אור הגנוז שבתורה, שהוא אור שברא הקדוש ברוך הוא

בששת ימי בראשית, וראה שאין כדאי לרשעים להשתמש בה, וגנוזו לצדיקים, ואמר הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, איפוא גנוזו הקדוש ברוך הוא? בתוך התורה, ועל ידי שמסתכלים בתורה רואים אל כל פנימיות הבריאה והתגלות אלקותו יתברך, ולכן כשהוגין בתוך ספרי הצדיקים זה נחשב כאילו מתראה עמהם, וכן מובא בספר הקדוש ישמח לב (מס' שבת) להרה"ק רבי נחום מטשערנאביל זי"ע שיכולים לקיים השתטחות על קבר הצדיק, כשיושבין על ידי ספר הצדיק, כי הוא נמצא שם בתוך הספר שלו ממש עיין שם, ולכן הענין להתראות עצמו עם הצדיק יכול להתקיים אפילו על ידי הספר שלו, ועוד יותר גדולה כשזוכה לבא אל הצדיק ולשמוע תורה מפיו ממש.

והנה מגלה לנו רביז"ל, שעיקר הגדולה שמקבלים מן הצדיק כזוכין להתראות עמו, הוא השפלות, כי הנה זהו המדריגה הכי גדולה שצריך האדם לזכות אליה בזה העולם, להיות שפל ברוך באמת, להיות בטל ומבוטל בעיני עצמו לגמרי, עד שלא יהיה לו שום ישות ומציאות בזה העולם כלל, והנה כל זמן שאדם יושב לבד ואינו בא אל הצדיק ואינו רואה אנשים כשרים ויראי השם המסתובבים אצל הצדיק, אזי נכנס בו כל מיני מחשבות של ישות וגאווה, כאילו הוא הכי גדול ואין יותר גדול ממנו, כי הלא עובד את הקדוש ברוך הוא ולומד ומתפלל ואין גדול כמוהו, אבל מיד שבא אל הצדיק, ורואה שיש גם אנשים כשרים ויראי ה' אחרים, ומכל שכן שרואה את הצדיק בעצמו, אזי נופל עליו שפלות עצומה, כי רואה שכלפי הצדיק עדיין לא התחיל לעבוד את הקדוש ברוך הוא כלל, ובפרט כשזוכה לשמוע תורה מפי הצדיק ושומע מתוך דברי תורתו איך הצדיק בטל ובוטל בעיני עצמו לגמרי, אזי נופל עליו שפלות עצומה ומתחיל לראות את שפלותו באמת, וזהו מה שאומר רביז"ל בהמשך תורה זו, שסימן מובהק אם האדם מקורב את צדיק אמיתי, כשנופל עליו שפלות, ולהיפוך כשכנס באדם ישות וגיאות, שמתחיל לחשוב שרק הוא נמצא באמת וכולם נמצאים בשקר, זהו סימן שהוא גם מקורב לשקרן ואינו צדיק אמיתי כלל, כי הצדיק האמת הוא כבר נעשה שכן לעפר בחייו, ומחמת זה משפיע שפלות עצומה לכל מי שמתקרב אליו, אשרי הזוכה להתקרב אל צדיק כזה באמת.

ואומר רביז"ל בהמשך תורה זו, שעיקר השפלות היא בושה, שאדם יתבייש מלפניו יתברך, ולא מיבעיא שיתבייש לעשות עבירה או איזה דבר נגד רצונו יתברך, אלא אפילו כשבא לעשות מצוה יתבייש מלפניו יתברך, כי גם מצוה, כשרוצין לעשות איזה מצוה, ראוי שיהיה לו גם-כן בושה גדולה, כי איזה זכות יש לו שיזכה לעשות המצוה, ואיך יעז פניו ליכנס בהיכל המלך לעשות מצוה וישער בדעתו לפני מי הוא

עושה המצוה, אפילו כשעושים מצוה, צריך שיהיה לו גם-כן בושה גדולה כנ"ל, כי איך באים לחטף התפילין, שהם כתרי דמלכא, ולהניחם פתאום על הראש בודאי ראוי שיהיה לו בושה גדולה, כשבא לעשות איזה מצוה, וגם גודל מעלת המצוה בעצמה, כי המצוה בעצמה יקרה מאד אשר אין לשער, ובודאי ראוי שיפול עליו בושה גדולה כשבא לעשות איזה מצוה, כשיסתכל על עצמו ויראה שהוא רחוק מאד מהשם יתברך, ואין לו שום זכות שיזכה לעשות מצוה ואם היה לאדם בושה, היה מתבייש אפילו לקח המאכל, להושיטו לפיו, כי 'מאן דאכל דלאו דיליה בהית לאסתכולי באפה' (ירושלמי פרק א דערלה), ומאחר שאין לו שום זכות, שיהיה לו אוכל, אם-כן הוא אוכל דלאו דיליה ובהית לאסתכולי באפה, על-כן בודאי יש לו להתבייש, וכל הבושה הזאת מכנים בו הצדיק האמת שהוא בטל ומבוטל בעיני עצמו לגמרי, ויש בו מהשפלות של משה רבינו, וכמו שמשה רבינו המשיך שפלות ובושה בתוך כל נשמות ישראל במעמד הר סיני, כמו כן כל צדיק מכנים שפלות ובושה זאת בכל מקורביו, עד שמרגיש בושה עצומה מלפניו יתברך, וכמו שאומר רביז"ל בהמשך דברי תורה זו, בכל איבר ואיבר, וזה זכו ישראל במעמד הר סיני, שאז המשיך משה השפלות שלו בכל אחד ואחד מישראל, בכל איבר ואיבר, אבל אותו השפלות של משה, שהוא משרש בכל אחד מישראל, הוא מנח ושוכב אצל כל אחד ואחד בבחינת שכיבה ומיתה, כי זאת השפלות נתעלם אצל כל אחד, ואינו מתעורר ומתגלה אצלו, אבל על-ידי התשובה שהוא בחינת חיים נצחיים של עולם הבא, שעל-ידי-זה נחיה השפלות של כל אחד, כי עקר התחיה הוא להשפלות, כי השפלות יהיה נחיה ויקום בתחיה כנ"ל, על-ידי-זה חוזר ונחיה השפלות של משה, שהוא משרש בכל אחד ואחד מישראל בכל איבר שמקודם היה מנח ושוכב זאת השפלות בעולם ואתכסיא אצלו, בבחינת מיתה, ועכשיו חוזר ונעור ונחיה אותו השפלות על-ידי התשובה, שהיא בחינת חיים נצחיים של עולם הבא כנ"ל כי עקר החיים נצחיים, בחינת תחיה שיהיה לעתיד, יהיה רק להשפלות, כי השפלות של כל אחד יהיה נחיה ויקום בתחיה כנ"ל, ואזי כשנחיה השפלות של כל אחד, בחינת שפלות של משה שיש בכל איבר ואיבר כנ"ל, אזי רואה ומרגיש כל אחד שפלותו, מאחר שחזר ונחיה ונתגלה אצלו בחינת השפלות של משה, שיש בכל איבר ואיבר כנ"ל, עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה בוודאי יש בכח כל אחד ואחד מישראל לזכות אל מדת השפלות והבושה, כי זה מושרש בתוכו, בכל אבר ואבר שלו, על ידי כוחו של משה רבינו עליו השלום שהנחיל לנו את השפלות מאז שקבלנו את התורה, רק מדת השפלות מונח ושוכב אצלו בבחינת מיתה, וצריכין להתקרב את הרב והצדיק

שברור שיקיץ ויעורר את מדת השפלות אצלו, עד שירגיש את שפלותו באמת, כי הצדיק הוא ממש שוכן לעפר בחייו ובכל יום ויום נדמה לו כאילו בהאי יומא הוא מסתלק מן העולם, וכאילו הוא כבר קבור תחת האדמה, וכמו שפירש הרבי רבי אלימלך זי"ע (פרשת כי תבא) את מאמר חכמינו הקדושים (מובא בפירש"י דברים כ"ו פסוק ב') הרואה תאנה שביכרה כורך עליו גמי וכו', שזהו בחינת השנת הצדיק שנדמה לו שכבר צומח עליו עשב וגמי וכו' עיין שם, ותיכף ומיד שאדם זוכה לשפלות כזאת אזי השגתו מגיע עד אין סוף ועד אין תכלית, כי מחמת שביטל את עצמו לגמרי ואינו תו צמצום הגוף והחומר, לכן מגיע השגתו גם כן למקום כזה בלי צמצום וגבול, בבחינת כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים, שעונג שבת שהוא תענוג עולם הבא, הוא בלי גבול ומצרים, מחמת שזוכין להרגיש מעין עולם הבא ממש, וענין הביטול הזאת מגיע גם כן לבלי סוף ותכלית, בבחינת (אבות ד') מאד מאד הוי שפל רוח, שלא מספיק "מאד" אחד, שהוא בחינת מ"ה וביטול, מא"ד בגימטריא מ"ה, רק מאד מאד, ביטול אחר ביטול, וכמו שפירוש הרמב"ם שם במסכת אבות, שענין ביטול זאת הוא ביטול הגשמי לגמרי, וכמו מעשה בחסיד אחד שהיה בא בספינה, והשתין עליו איזה ערל, ולא חרה אפו עליו כלל, ושמה אז שמחה שלא שמח בימיו, כי זכה להגיע אל ביול כזאת עד שלא יהיה איכפת לו אפילו דבר שפל ומגונה כזה, וזהו תכלית הביטול שהאדם צריך לעבוד עליו הרבה שלא ישאר אצלו שום ישות כלל, ולכן אשרי הזוכה להתקרב אל צדיק אמת כזה שבטל ומבוטל בעיני עצמו לגמרי, כי אזי יזכה שיהיה השפלות חי גם אצלו, שהוא ענין של תחיית המתים ממש, ויזכה לשפלות אמית שהוא עיקר הגדולה, ויחיה חיים טובים ונצחיים בזה ובבא לנצח, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע את ענין קרבן עולה, וכמו שכתוב (ויקרא ו') היא העולה על המזבח כל הלילה, ואמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה ז') שקרבן עולה בא לכפר על הרהור הלב, שהרהר מחשבה של עבודה זרה חס ושלום, ועל ידי שמביא קרבן עולה שכולה כליל לגבוה על ידי זה נתכפר לו על פגם מחשבתו, והנה עיקר פגם מחשבה זאת של כפירות ועבודה זרה רחמנא ליצלן, הוא פגם מחשבת של ישות וגיאות, כי כל המתגאה כאילו עובד עובדה זרה, ולא יבוא לאדם מחשבות כאלו עד שיכנס בו ישות וגבהות גדולה, שחושב שיש לו איזה מציאות בזה העולם, וזה מביא אותו אחר כך לעבודה זרה רחמנא ליצלן, ולכן עיקר העצה הוא רק לשרוף כל הישות שלו באש של התקרבות אל הצדיקים, שהוא בחינת על מוקדה על המזבח כל הלילה, והמ"ם הוא מ"ם קטנה, לרמז על התורה הקדושה שניתנה לנו

על ידי משה רבינו בהר סיני במ"ם יום, כי אז הוריש לנו משה רבינו את מדת השפלות, שגם הוא קיבל מהר סיני, בבחינת משה קיבל תורה מסיני, ומבוא במפרשים היינו על ידי בחינת הר סיני שהוא שפלות, כי היה הר קמץ ושפל ועל ידי זה זכתה שינתן עליה התורה, ומשה רבינו הוריש לנו שפלות זאת, רק הוא בבחינת שינה אצלינו, ועל ידי שמתקרבים אל הצדיק האמת שהוא אש להבה, הוא מדליק את השפלות הזאת בנו עד שנוכה לשרוף אל כל מחשבות הכפירות והעבודה זרה שהוא גיאות וגבהות ונוכה לשפלות באמת.

וזהו מה שפירש רש"י אין צו אלא לשון זירוז מיד ולדורות, שביותר צריכין לזרה במקום שיש חסרון כים, כי האמונה הקדושה צריכה תמיד כים ונרתק לסבב אותה שלא יתקרב אליה זר (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' כ"ב), כי מיד שנכנס באדם מחשבות של ישות וגאווה הוא מסוכן שלא יבא לעבודה זרה ממש רחמנא ליצלן, כי מיד שעושה איזה ישות ומציאות בלתי אמתת מציאותו יתברך הוא עלול כבר לבא לידי כפירות ועבודה זרה רחמנא ליצלן, ולכן צריכין לעשות כים ונרתק סביב האמונה הקדושה שלא יגיע אליה זר, וזה נעשה על ידי התקרבותו אל הצדיק שמכניס בו שפלות אמיתי, כי על ידי זה הוא מסוכן עם מגן של אמונה, יזכה להיות שמור תמיד בכל רע ולהתעלות תמיד באור האמונה.

וחזר וקושר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לענינא דיומא ענינא דשבת הגדול בקשר עליון וחזק מאד, כי על פי דברי רביז"ל הנ"ל יוצא לנו טעם מתוק מאד לקריאת שבת זו בשם שבת "הגדול", כי עיקר הגדולה הוא השפלות, ולכן בשבת זאת שזכו לבטל העבודה זרה של מצרים שהוא עיקר הישות והגאווה שלהם, וזכו לקחת צאן לקרבן פסח, בבחינת (שמות י"ב) משכו וקחו לכם, ופירש"י ז"ל בשם חכמינו הקדושים משכו ידיכם מעבודה זרה וקחו לכם צאן לפסח, אז זכו לשחוט הישות והגאווה שלהם ולהתקרב אליו יתברך באמת, ולכן נאסר להם אכילת חמץ, כי חמץ מורה על הגאווה והישות, שמניח את הבצק להתנפח ולהתעלות, שזהו ענין של ישות וגאווה שמגביה ומרים עצמו על חבירו, ונצטוו אז לאכול מצה שהוא ענין של מהירות וביטול, שאינו הושב מעצמו כלל, רק מזדרז בזריזות גדול לעשות מה שצריך ואינו מחמיץ את מחשבתו כלל במחשבות של ישות וגאווה שהוא עבודה זרה כנ"ל, וזהו ולא יכלו להתמהמה וגו', בחינת מ"ה מ"ה, היינו בחינת מא"ד מא"ד הוי שפל רוח כנ"ל, שיהיה בטל ומבוטל בעיני עצמו לגמרי, כי אילו היו נשארים עוד רגע אחד במצרים היו כבר נתפסים בתוך הישות והגאווה שלהם ולא היו יוצאים משם לעולם חם ושלום, כי אין בין חמץ למצה אלא משהו, ואם האדם

אינו נזהר מאד יכול ליכנס בו מחשבה של ישות וגאווה שיפילו אותו מכל ההשגות שלו חם ושלו, ולכן אילו היו נשאים עוד רגע אחד שם היה נתפס בהם מהקליפה הנוראה של המצרים ולא היו יכולים לצאת מתחת ידם, וזהו כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה, היינו שלא היו יכולים להגיע אל בחינת מ"ה מ"ה הנ"ל שהוא ביטול וענוה אמיתית, ובוה שהוציא הקדוש ברוך הוא אותנו משם הצילנו מהטומאה והגאווה שלהם והכניס בנו שפלות אמיתי שהוא עיקר הגדולה, ועל שם זה נקרא יום של הנם הזה בשם "שבת הגדול", והבן, והשם יתברך יזכינו להגיע אל מדת השפלות והענוה באמת ונזכה להיות קשורים ודבוקים בו יתברך תמיד לעד ולנצח נצחים אמן ואמן.

